

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/517-I/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

181/2012. (V. 23.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ (továbbiakban: panaszos) 2011. szeptember 9-én előterjesztett panaszja alapján indult eljárásban a 2012. május 23-án megtartott zárt ülésén – dr. Kádár András Kristóf testületi tag párhuzamos véleményével – született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos – ügyis, mint férje meghatalmazott képviselője – 2011. szeptember 9-én postai úton terjesztette elő panaszát a Testületnél a Cs. Rendőrkapitánysággal szemben, amelyet 2011. október 4-én kelt levelében kiegészített. A Testület a panaszos férje nevében előterjesztett panasszal kapcsolatosan külön eljárás keretében hozza meg állásfoglalását.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2011. szeptember 3-án az esti órákban, Sz.-ban, a falunapon férje összeszólkkozott egy fiatalemberrel, aki szolgálaton kívüli rendőr volt. A vita során férje arcul csapta a fiatalembert, de az eset „annyiban maradt”, a kedélyek lecsitultak.

Ezt követően egy – a panaszos számára ismeretlen – személy kihívta a rendőröket, akik feltehetően jól tájékozottak voltak, mert adatgyűjtés, keresés nélkül egyből odamentek a panaszos férjéhez, megkérdezték a nevét, majd közölték vele, hogy előállítják. A rendőrök

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

ezután a panaszos férjét közrefogták, kirángatták a sátorból, földre teperték, megbilincseltek, és néhányszor belérúgtak. A panaszos férje ez idáig ellenállást nem tanúsított.

A panaszos mindezeket látva először kiabálni kezdett, mondván, ha ezért beviszik a férjét, akkor ő is vele kíván menni, de a rendőrök ekkor még nem foglalkoztak vele, majd lökdösődés után a panaszos felindultságból belerúgott a rendőrautóba. A panaszos – állítása szerint – ezen a ponton elvesztette az önkontrollját és ekkor őt is megbilincseltek és betették a rendőrautóba. A gépkocsiban egyedül hagyták őt, ezért a panaszos a baloldalon megpróbált kiszállni a rendőrautóból, de amikor kidugta a lábát, a rendőr a kocsiajtót rávágta, amitől a panaszosnak zúzódásos sérülései keletkeztek, melyekről a panasz postára adásának napján, 2011. szeptember 9-én fényképfelvételek készültek.

Tanúkat nem találtak, a panaszos szerint azért, mert mindenki félt belekeveredni az ügybe. A panaszos és férje – a panaszban foglaltak szerint – felelősségét elismerte, de a leírtakat sérelmezték. Amikor ezt a rendőrkapitányságon szóvá tette, ott azt a választ kapta, hogy ez egyrészt más fórumra tartozik, egyébként pedig a rendőrök azt tanácsolták neki, hogy ne csináljon ügyet belőle, mert a panaszos egyedül van, ők pedig négyen voltak. A panaszos szerint a sértett elégedett vigyorral, egy hölgy kíséretében távozott a rendőrkapitányság épületéből.

2) A panaszos beadványához csatolta, a 2011. szeptember 4-én 0 óra 49 perckor, a városi háziorvosi ügyeleten készült „Ambuláns Napló” másolatát, amely szerint a panaszos bal lábszárának elülső részén két, 3 cm átmérőjű, nyomásérzékeny suffúzió látható. Az irat rögzíti, hogy a panaszos rendőrség kíséretében érkezett, továbbá azt, hogy a panaszos elmondása szerint, előző nap este 10 órakor lábszárát rendőrautó ajtaja sértette fel. Terápiaként „borogatást”, diagnózisként „a lábszár egyéb felületes sérüléseit” rögzítette a vizsgálatot végző orvos.

3) A panaszos csatolta mind a saját, mind a férje nevére kiállított, a személyi szabadságot korlátozó intézkedés foganatosításáról szóló igazolást. A panaszos nevére kiállított igazoláson az előállítás kezdeti időpontjaként 2011. szeptember hó 3. napja, míg a szabadon bocsátás időpontjaként 2011. szeptember hó 4. napja szerepel, az „óra” és a „perc” rovatok nincsenek kitöltve. Az igazoláson aláhúzással rögzítették, hogy a panaszosnak sérülése és panasza „keletkezett”. A 2011. szeptember 4-én kiállított, lepecsételt és aláírt igazoláson – több jogvédő szervezet – mellett a Testület neve és elérhetősége is szerepel, azonban a panasz előterjesztésének határideje nincs feltüntetve. Az igazolások szerint az előállítások indoka a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (1) bekezdése volt.

4) A panaszos a Testület által feltett kérdésekre 2011. október 4-én kelt levelében tételesen válaszolt, egyidejűleg sérüléseiről 5 darab, 2011. szeptember 9-ei dátummal ellátott fényképfelvételt küldött.

A panasz-kiegészítésben foglaltak szerint, a panaszossal szemben a Cs. Rendőrkapitányság rendőrei intézkedtek, akik nem azonosították magukat, nem jelölték meg az intézkedés okát és célját, csak odaléptek a panaszos férjéhez, megkérdezték a nevét, majd közölték, hogy előállítják, közrefogták és vitték.

A panaszos előadta, hogy először egy járőrkeszi érkezett két rendőrrel, akikkel volt egy civil ruhás rendőr is. Azt a panaszos nem tudta, hogy a civil ruhás rendőr a gépkocsival érkezett-e, vagy a helyszínen szórakozott, csak azt tudta, hogy ez a rendőr az intézkedésnél végig jelen volt. A panaszos már bilincsben volt, amikor megérkezett a második rendőrségi gépkocsi, ugyancsak két rendőrrel. A panaszos előadta továbbá, hogy a „sértett” nem helyezte magát szolgálatba az események során.

Panasz-kiegészítésében a panaszos úgy fogalmazott, hogy az események nagyon hamar történtek, lökdösődés alakult ki a rendőrök és ő között, erős felindulásában kiabált is a rendőrökkel, akik ekkor kérdeztek rá a panaszos személyére. A panaszos válaszára a rendőrök először azt mondták, hogy „maga marad”, majd amikor a panaszos ezt követően belerúgott a rendőrautóba, megbilincseltek. A panaszos elismerte, hogy nagyon zaklatott állapotban volt és tisztában volt azzal, hogy nem így kellett volna viselkednie, de a történeteken már nem tud változtatni.

A panaszost a rendőrök hátrabilincseltek és beültették a rendőrautóba a jobb oldalon, majd viszonylag hosszabb időre magára hagyták. A panaszos úgy döntött, hogy megpróbál kiszállni a gépkocsiból a bal hátsó ajtón, ezt a szándékát azonban észlelték a rendőrök és rávágták a lábára az ajtót, ekkor keletkezett a sérülése.

A panaszost a rendőrkapitányság épületében meghallgatták, majd felvettek egy rövid jegyzőkönyvet, melyet felolvastak a számára. A panaszos számára – annak ellenére, hogy kérte, és a helyiségben volt telefonkészülék – telefonálási lehetőséget nem biztosítottak, azt mondták neki a rendőrök, hogy legalább 12 órát kellene benttartózkodnia ahhoz, hogy erre joga legyen. Az előállító helyiségben való elhelyezéssel kapcsolatban tájékoztatást sem szóban, sem írásban nem kaptak, élelmezést nem kértek és nem is kaptak. A panaszos erősen fájlalta a lábát és panasolta, hogy sérülése keletkezett az előállítás során, aminek a rendőrök – panaszosi előadás szerint – nem örültek, de azt mondták, hogy akkor beviszik a kórházba. Ezt követően újra megbilincseltek a panaszost és elvitték a háziorvosi ügyeletre, bár a panaszos kérte a rendőröket, hogy a sebészeti ügyeletre vigyék, de a kérését nem teljesítették. Az sem érdekelte a rendőröket, hogy az ügyeletes orvos is a sebészetet javasolta. A panaszos ugyan tudta, hogy nincs törése, mert rá tudott állni a lábára, de értetlenül állt az előtt a tény előtt, hogy a „kollégájuknak” mentőt hívtak, és azzal szállították a sebészetre. A panaszos többször sérelmezte a vele szembeni intézkedést, de mindig azt a választ kapta, hogy ez más fórumra tartozik.

A panaszos előadása szerint férjével szemben is nagyon gyorsan történt az intézkedés, annak ellenére, hogy semmilyen ellenállást nem tanúsított – erre módja sem lett volna – a rendőrök pár lépés után, figyelmeztetés nélkül a földre teperték, kezeit hátrabilincseltek. A panaszos férjének is keletkeztek zúzódásai a kezén és a lábán, de ő emiatt panaszt nem tett.

A szemtanúk a helyszínen kifejezték nemtetszésüket a rendőrök fellépésével kapcsolatban, de a tanúskodást később nem vállalták, mert félték a későbbi kellemetlenségektől.

A panaszos annak megállapítását kéri, hogy az események kezdetekor megtörtént „arculcsapás” indokolta-e az előállításukat. Előadta azt is, hogy soha korábban még egy közlekedési szabálysértése sem volt, de a történetek óta megrendült a hatóságba vetett bizalma, ma már ott tart, hogyha meglát egy rendőrautót, összeszorul a gyomra.

5) A panaszos által a Testületnek megküldött – automatikus gépi feliratozás szerint 2011. szeptember 9-én készített – 5 db fényképfelvételen, jól látható a panaszos bal lábszárán lévő, két nagyobb és egy kisebb méretű zúzódásos sérülés véraláfutásos nyoma. A bal boka belső oldalán kisebb véraláfutás, míg a bal lábszár hátsó részén nagyobb méretű véraláfutásos elszíneződés látható.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes Cs. Rendőrkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) A Cs. Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint 2011. szeptember 3-án 20 óra 25 perckor egy szolgálaton kívüli r. százados, a Cs. Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Őr- és járőrszolgálati Alosztály vezetője (a továbbiakban: T. G. r. százados) telefonon tett bejelentést a rendőrkapitányság ügyeletére, hogy Sz.-ban, az általános iskola udvarán tartott falunapi rendezvényen egy általa ismeretlen férfi egy alkalommal ököllel szájon ütötte az ott szórakozó, szolgálaton kívüli r. főőrzsászlóst (a továbbiakban: sértett), a Cs. Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály KMB Alosztály körzeti megbízottját, úgy hogy az ütés következtében kitorzott a foga és vérzett a szája. A bejelentésről hanganyag nem áll rendelkezésre, mivel az az ügyeleten lévő szolgálati mobiltelefonra érkezett. A történetek kapcsán egyéb bejelentés nem érkezett a kapitányságra.

A bejelentést követően az ügyeletes utasítására a helyszínre kivonult az IKVA 301-es hívójelű járőrpár, egy r. főőrzsászlós (a továbbiakban: K. Sz. r. főőrzsászlós) szolgálatirányító parancsnok, és egy r. főőrszörmester (a továbbiakban: N. B. r. főőrszörmester) járőrvezető. A kapitányság épületében szolgálaton kívül tartózkodó egy r. százados (a továbbiakban: E. J. r. százados) – KMB alosztályvezető – a bejelentés tartalmát megismerve, önként, saját elhatározásból a járőrökkel együtt a helyszínre ment.

A kikerülő rendőröket az iskola hídján várta T. G. r. százados, aki közölte velük, hogy a gépkocsival álljanak be az udvarra, majd röviden tájékoztatta őket, hogy mi történt. Ezt követően a 2 fős járőr a rendezvény helyszínén (az iskola udvarán lévő rendezvény sátorban) meghallgatta a sértettet, aki rámutatott arra a személyre aki őt megütötte.

T. G. r. százados közölte a járőrrel, hogy a személy a cselekményt elismerte, mivel ő már előzőleg beszélt vele, mely során azt a kijelentést tette „már 15 éve vártam erre a pillanatra, de megérte”.

Ezután K. Sz. r. főőrzsászlós és N. B. r. főőrszörmester odaléptek a személyhez (panaszos férjéhez) – akin látszott, hogy nagyobb mennyiségű szeszestalt fogyasztott, majd amikor közölték vele, hogy a Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján – bűncselekmény (garázdaság, testi sértés) elkövetésének gyanúja miatt – a kapitányságra elő fogják állítani és az esetleges szökés, illetve támadás megakadályozása céljából meg fogják bilincselni, a személy a rendőri intézkedésnek ellenszegült (mivel állítása szerint nem követett el semmit), oly módon, hogy a kezeit a teste előtt összefogta. Mivel az udvaron több ittas személy is tartózkodott, akik a rendőri intézkedés során folyamatosan beszéltek, ezért a járőrpár úgy döntött, hogy a személyt testi kényszer alkalmazásával a rendezvénysátor mellé kísérik. A sátorból való

kivezetésnek az volt a célja, hogy a személyt kivonják a többi vendég, valamint az intézkedés során a helyszínre érkező és végig nagyon indulatosan viselkedő panaszos látóköréből. A kitérő rendőrök közül E. J. r. százados – aki civilben tartózkodott a helyszínen – az intézkedés időpontjában hatályos 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (6) bekezdés b) pontja alapján – szolgálatba helyezte magát és a hőzöngő személyeket és a panaszost próbálta megnyugtatni, illetőleg a rendőri intézkedéstől távol tartani. A kivezetés során mivel a személy nem volt együttműködő és ránézésre is jó fizikummal rendelkezett, T. G. r. százados a Szolgálati Szabályzat 3. § (6) bekezdés b) pontja alapján szolgálatba helyezte magát, és segített K. Sz. r. főörzszászlósna és N. B. r. főörzsörmesternek a személy kikísérésében a rendezvénysátor mellé.

A sátor mellett, mivel a személy továbbra sem volt együttműködő, a bilincselés végrehajtása során ellenállást tanúsított, a tanult fogásokkal a földre vitték, majd a kezeit a kitérő járőrpár (K. Sz. r. főörzszászlós és N. B. r. főörzsörmester) – az Rtv. 48. § b), c) és d) pontja, illetve a Szolgálati Szabályzat 60. § (6) bekezdés a) pontja alapján – hátrabilincseltek. A testi kényszer alkalmazása során T. G. r. százados a jobb lábával rálépett a személy bal bokájára, mivel a férfi a lábával rúgkapált és attól tartott, hogy az intézkedő rendőröket esetleg majd megpróbálja megrúgni.

A bilincselést követően az intézkedő rendőrök a személyt (a panaszos férjét) – akinek az adatai az előállítás során a kapitányságon kerültek megállapításra – felállították, majd egy szolgálati gépkocsihoz kísérték. Eközben T. G. r. százados visszatért a rendezvénysátorba, hogy tanúkatatást végezzen, a továbbiakban az előállításban nem vett részt. Az intézkedő járőrök a szolgálati gépkocsi jobb hátsó ajtaját kinyitották, hogy oda az elfogott személyt beültessék. Ennek során a személy ismét ellenállt és ismételten testi kényszert kellett alkalmazni ahhoz, hogy a gépkocsiba be tudják ültetni. Mindeközben az autónál megjelent a panaszos és látva, hogy a férjét beültetik az autóba, a rendőrautót megrúgta, majd ütlegelni kezdte azt. Ezt észlve E. J. r. százados – aki az előzőekben a panaszost és az ittas falusiakat próbálta visszatartani a rendőri intézkedést végrehajtó kollégáktól – a panaszoshoz lépett és vele szemben testi kényszert alkalmazott.

A panaszos cselekményének elkövetésekor a két járőr a szolgálati gépkocsi jobb hátsó ajtajánál tartózkodott, majd K. Sz. r. főörzszászlós látva, hogy a panaszos mit csinál, E. J. r. százados segítségére sietett és a bilincselést az ő bilincselésével hajtották végre.

N. B. r. főörzsörmester, mikor látta, hogy a panaszossal szemben a két fő elég, elindult a szolgálati gépkocsi bal hátsó üléséhez azzal a céllal, hogy oda az előállított személy mellé beüljön, mivel meg kellett várni, hogy a panaszos előállításához helyszínre járőrautó érkezzen.

A szolgálati gépkocsi bal hátsó ülésén tartózkodó személy (a panaszos férje) látva, hogy a rendőrök a panaszossal szemben is intézkednek, a hátsó ülésen elfeküdt és a bal oldali ajtót kb. 3 alkalommal megrúgta, aminek következtében az ajtó megrongálódott. A panaszos férje a cselekménye elkövetésekor a gépkocsiban egyedül tartózkodott, mivel E. J. r. százados és K. Sz. r. főörzszászlós a panaszossal szemben intézkedtek, N. B. r. főörzsörmestert pedig a gépkocsi bal oldala felé tartott, a gépkocsit éppen hátulról kerülte meg.

N. B. r. főörzsörmester észlve, hogy az elfogott személy mit csinál, visszarohant a gépkocsi jobb oldalához, az ajtót kinyitotta majd felszólította, hogy cselekményét hagyja abba és testi kényszerrel a férfit (a panaszos férjét) visszaültette a helyére, majd ezt követően elfoglalta a

helyét mellette és mindaddig ott tartózkodott, amíg a másik szolgálati gépkocsi a helyszínre nem érkezett és a panaszoszt abba be nem ültették. Ezután a három rendőr a férfival a kapitányságra indult. A gépkocsiban történő szállítása során a férfi folyamatosan szidalmazta, becsmérelte őket (pl.: köcsög rendőrök, stb.).

A panaszos által említett szolgálaton kívüli rendőr – a sértett – az eset kapcsán nem helyezte szolgálatba magát.

A panasossal szembeni intézkedéssel kapcsolatosan a rendőrség a Testület által feltett kérdésekre az alábbi válaszokat nyújtotta.

A panasossal szemben a rendőri intézkedésre és előállításra bűncselekmény (garázdaság) elkövetésének gyanúja miatt került sor, az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján. Az előállításról kiállított – a rendőrség rendelkezésére álló – igazoláson, az előállítás kezdete és annak befejezése rögzítésre került. A panaszos előállítása az előállításról kiállított igazolás adatai alapján 2011. szeptember 3-án 20 óra 45 perctől 2011. szeptember 4-én 02 óra 20 percig tartott. Elállításának időtartama alatt az ügy és a tényállás adatainak pontosítását, a sértett kihallgatását, egy szolgálati gépjármű bűnügyi szemléjét és a panaszos férjének gyanúsított kihallgatását követően 2011. szeptember 4-én 01 óra 26 perctől 01 óra 45 percig került sor a panaszos, mint gyanúsított kihallgatására, majd utána azonnal megtörtént bűnügyi nyilvántartásba vétele is. Ezek után vonatkozásában nyomozási cselekmény nem történt.

A panaszos az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatást – amely az előállító helyiségben is ki van függesztve – megkapta, amit a 2878/2011 főnyilvántartási számú előállító füzet 16. oldalán aláírásával is igazolt.

A panaszos – öt órát meghaladó – előállítása során nem kapott és nem is kért élelmet, amit a 2878/2011 főnyilvántartási számú előállító füzet 16. oldalán aláírásával is igazolt.

A panaszoszt az intézkedés során tájékoztatták arról, hogy az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján kérheti hozzátartozója, vagy más személy értesítését, azonban ezen jogával nem kívánt élni. Gyanúsított kihallgatása alkalmával a figyelmeztetése megtörtént arra vonatkozóan, hogy az eljárás bármely szakaszában védőt hatalmazhat meg, illetve védő kirendelését kérheti, amellyel szintén nem kívánt élni. A kötelező védelem törvényi feltételei nem álltak fenn.

A panaszos az előállítása időtartama alatt jelezte, hogy az intézkedés során sérülése keletkezett – a bal lábát a sípcsont részen boka fölött kb. 10-15 cm-rel fájlalta –, ezért a Kórház ügyeletére szállították, ahol az ügyeletes orvos megvizsgálta. A vizsgálatról kiállított ambuláns napló alapján: „A bal lábszár elülső részén két 3 cm átmérőjű, nyomásérzékeny suffúzió látható. Sebzés nem észlelhető.” A sérülés keletkezésének körülményeiről rendőri jelentés készült, parancsnoki kivizsgálása megtörtént.

Az intézkedés és előállítás időtartama alatt a panaszos emberséges bánásmódban és kulturált hangnemben részesült.

A panasossal szemben a bilincs alkalmazására az Rtv. 48. § b), c) és d) pontja alapján került sor ellenszegülésének (agresszív viselkedésének) megtörése, valamint esetleges szökésének és támadásának megelőzése céljából a kezek hátra bilincselésével – figyelemmel a Szolgálati Szabályzat 60. § (6) bekezdés a) pontjára –, mivel a bilincs alkalmazására testi kényszer útján

került sor és agresszív magatartása alapján tartani lehetett rendőr elleni támadástól, illetve szökéstől. A panaszossal szemben bilincs alkalmazására kettő alkalommal került sor. Első alkalommal a cselekmény helyszínén, amely az előállító helyiségben történő elhelyezésig tartott, második alkalommal pedig az orvosi vizsgálatra történő szállítása során, amely az orvosi vizsgálat kezdetéig tartott.

A panaszos megbilincselése 2011. szeptember 3-án 20 óra 50 perctől 21 óra 15 percig, illetve 2011. szeptember 4-én 00 óra 30 perctől 00 óra 49 percig tartott. A bilincseléssel kapcsolatban panasza nem volt, és a bilincs alkalmazása során sérülése sem keletkezett. A panaszos az előállításról kiállított igazolás kitöltésekor úgy nyilatkozott, hogy az előállítás időtartama alatt – de nem a bilincselés kapcsán – sérülése és panasza keletkezett. A panaszos számára a megfelelő orvosi ellátást biztosították, a panaszával kapcsolatban pedig úgy nyilatkozott, hogy azt nem az intézkedést foganatosító rendőri szervnél, hanem majd valahol máshol szeretné előterjeszteni.

A rendőrségi gépkocsi jobb hátsó ajtajának megrongálásával kapcsolatos parancsnoki kivizsgálás során megállapítást nyert, hogy a kényszerítő eszközök használatára – figyelemmel a Szolgálati Szabályzat 57. § (1) bekezdésének utolsó mondatára – figyelmeztetés nem történt, tekintettel arra, hogy a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztette volna.

A panaszossal és férjével szembeni intézkedésben összesen kilenc rendőr vett részt.

A Cs. Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályán garázdaság miatt a panaszos és a panaszos férje vonatkozásában büntetőeljárás indult, amely az elfogultság elkerülése miatt a Gy. Rendőrkapitányságra áttételre került.

2) A panaszos előállításáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdése f) pontjának 1. fordulatára tekintettel – mint szabálysértést felszólítás ellenére tovább folytató személyt – előállították, illetve az Rtv. 48. §-a alapján, illetve a Szolgálati Szabályzat 60. § (4) bekezdés b) pontja szerinti módon megbilincseltek. A bilincset 20 óra 50 perctől 21 óra 15 percig alkalmazták.

3) A panaszos és férje vonatkozásában az esettel összefüggésben az intézkedés után több jelentés készült. A rendőrkapitányság vezetőjének válaszelevelén túl ezen jelentések az ügy megítélése szempontjából a következő releváns információkat tartalmazzák.

a) A Közrendvédelmi Osztály és Határrendészeti Osztály Őr- és Járőrszolgálati Alosztály intézkedés napján készített jelentése – amelyet a helyszínen intézkedő, illetve intézkedésben részt vevő öt rendőr látott el aláírásával – szerint a sértett a kiérkező rendőröknek az alábbiakat adta elő.

Kb. 20 óra 15 perc körüli időben érkezett a falunapi rendezvény helyszínére, ahol beszélgetni kezdett T. G. r. századossal és egy r. zászlóssal, akik mindketten szolgálaton kívül tartózkodtak a rendezvényen. A beszélgetést követően a sértetthez odament egy ismeretlen személy, aki megkérdezte tőle, hogy még rendőr-e. A választ követően a férfi távozott, majd ezután egy másik ismeretlen férfi szólította meg, akivel beszélgetésbe kezdett. Kb. 30-40 perc beszélgetés után ismételtén megjelent az az ismeretlen férfi, aki korábban megkérdezte a sértettől, hogy rendőr-e még. Ekkor azt a kérdést tette fel, hogy nem akar-e hazamenni, mire a sértett úgy reagált, „majd megyek”. A férfi ekkor váratlanul ököllel szájon ütötte a sértettet,

aki az ütéstől hanyatt esett és felső műfogsora eltörött, illetve szája erősen vérezni kezdett, ami miatt mentőt hívtak a helyszínre. 21 órakor a sértettet mentőkocsival szállították kórházba.

Az intézkedő rendőrök felkutatták a feltételezett elkövetőt, akin látszott, hogy szeszes italt fogyasztott, illetve nem volt együttműködő és a bilincselésnek is ellenállt. Ezért testi kényszer segítségével a rendezvénysátor mellé kísérték és ellenállásának megtörése, illetve szökésének megakadályozása végett testi kényszert követően a személyt a földre vitték és kezeit hátrabilincselték. A személy (a panaszos férje) elmondta, hogy nem érti, hogy miért állítják elő, szóbeli nyilatkozata szerint ő csak védekezett, igazából a sértett akarta őt bántalmazni.

Ezt követően jelent meg a panaszos láthatóan ittas állapotban és elkezdte lábával rugdosni a szolgálati gépjármű jobb első sárvédőjét, jobb első ajtaját és kezével ütötte a jobb első ajtó ablak üvegét, miközben trágár szavakkal illette a rendőröket („geci, fasszopó rendőrök”). A panaszos felszólításra sem hagyta abba a cselekményét, ezért vele szemben 20 óra 50 perckor testi kényszer segítségével hátrabilincselést alkalmaztak, majd beültették egy szolgálati gépkocsiba. A panaszos rúgásaitól a (másik) szolgálati gépkocsin nem keletkezett sérülés – az előzetes szemrevételezés alapján.

Ezt követően tanúkatatást végeztek a rendőrök, amelynek során három személyt hallgattak meg, akik egybehangzóan elmondták, hogy magát az ütést nem látták, csak, hogy valaki hanyatt fekszik és vérezik a szája.

A jelentés – azzal kapcsolatosan, hogy a panaszos férje a gépkocsiban elfeküdt és talpával rugdosni kezdte a jármű ajtaját – azt a kiegészítést tartalmazza, hogy a panaszos férjének rúgásaitól a jármű ablaküveg kerete eldeformálódott. Ekkor a férfivel (panaszos férje) szemben ismét testi kényszert alkalmaztak, és a jobb ülés hátradöntésével kisebb mozgástere lett és egy kis időre megnyugodott. A panaszos férje a rendőrkapitányságra vezető út során többször használta a „köcsög rendőrök” kifejezést, illetve szóban jelezte a következőket: „mi is csak egy rokkanttal tudunk intézkedni, aki becsületes állampolgár és a pénzünkért nem csinálnak semmit”. Hozzátette azt is, hogy az intézkedésnek következményei lesznek.

A panaszos is elkezdte rugdosni az őt szállító szolgálati gépkocsi jobb hátsó ajtajának belső részét és csak többszöri rendőri felszólításra hagyta azt abba. A gépkocsiban kár nem keletkezett. Miután beérkeztek a rendőrkapitányságra, a panaszos közölte, hogy panasszal fog élni az előállítással kapcsolatban, illetve bal lábszárát fájlalta, ezért elszállították a helyi kórház ügyeletére, ahol nyolc napon belüli sérülést állapítottak meg.

A fentiek alapján a jelentésben javasolták a nyomozás elrendelését a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 271. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint büntetendő garázdaság vétségének elkövetése miatt.

b) A panaszossal szemben intézkedő r. zászlós (a továbbiakban: S. N. r. zászlós) jelentésében előadta, hogy 20 óra 55 perckor utasította az ügyeletvezető, hogy jelenjen meg Sz.-on az iskola udvarán egy r. zászlóssal (a továbbiakban: H. I. r. zászlós) előállításban való segítségnyújtás érdekében. A helyszínen kapott utasítás K. Sz. r. főtörzszászlóstól arra, hogy a panaszost elő kell állítani garázdaság miatt.

A panaszost – kezeit hátra bilincselve – a szolgálati gépkocsi hátsó ülésére ültették, majd az ajtót becsukták. Ezt követően a r. zászlós a gépkocsi mellett állt, míg H. I. r. zászlós

tanúkatatást végzett. E közben a panaszos a gépjármű hátsó ülésén tartózkodott, amikor S. N. r. zászlós meglátta, hogy valamit mondani szeretne, de a rendezvénysátorban szóló hangos zene miatt nem lehetett hallani, hogy mit. S. N. r. zászlós ezért kinyitotta a gépjármű bal hátsó ajtaját, hogy megkérdezze a panaszost, mit kíván mondani. Ezután a panaszos lábait kitette a nyitott ajtón és üvöltözve közölte, hogy engedjék őt kiszállni, illetve, hogy nem hajlandó sehová menni. Erre S. N. r. zászlós megkérte a panaszost, hogy húzza vissza lábát, mert be szeretné csukni az ajtót, tekintve, hogy bűncselekmény elkövetése miatt a rendőrkapitányságra állítják elő. A panaszos visszahúzta a lábait, miután tudomásul vette a rendőr által elmondottakat, majd, amikor S. N. r. zászlós elkezdte becsukni az ajtót, véleménye szerint a panaszos újból az ajtó és a küszöb közé tette a lábát, amit a rendőr nem vett észre. Ezt akkor észlelte, amikor az ajtót nem tudta becsukni. Ezt követően az ajtót újból kitarta és testi kényszert alkalmazott úgy, hogy jobb kezével a panaszost bal vállánál fogva betolta a jármű utasterébe. Ezután a jármű ajtaját akadálytalanul be tudta csukni.

A panaszos az előállítás alatt közölte, hogy bal lába megsérült a gépjárműben való elhelyezés során, ezért a Cs. Kórház ügyeletére szállították, ahol az ügyeletes háziorvos vizsgálta meg. Az orvos megállapította, hogy a panaszos bal lábán hámsérülés látható, ami a panaszos állítása szerint az előállítás során keletkezett. A vizsgálatot végző orvos véleménye alapján a panaszos sérülése orvosi ellátást nem igényelt.

c) E. J. r. százados, T. G. r. százados, K. Sz. r. főörzsászlós és N. B. r. főörzsőrmester jelentése az esettel kapcsolatban, az ügy Testület általi kivizsgálása szempontjából további plusz információt nem tartalmaz, az a fentebb ismertetettekkel megegyezően tartalmazza az eset leírását.

4) a) A sértett r. főörzsászlós jelentése a történeteket a fent ismertetett jelentéssel megegyezően tartalmazza azzal, hogy a sértett kijelentette: „Hogy miért támadt rám, nem tudom, nem emlékszem, hogy valamikor is intézkedtem volna vele szemben”.

b) A helyszínen szintén jelen levő, szolgálaton kívüli – illetve magát szolgálatba nem helyező – r. zászlós jelentése szintén a korábban ismertetettekkel azonosan írja le az eseményeket azzal, hogy T. G. r. százados közölte a panaszos férjével, hogy hívja a rendőrséget. A r. zászlós saját telefonjáról felhívta az ügyeletet, majd telefonját átadta T. G. r. századosnak. A r. zászlós figyelte a panaszos férjét, hogy ne távozzon a helyszínről, illetve a megjelenő panaszos azt mondta neki, „mit kell ebből ügyet csinálni, ez csak egy kocsmai pofon volt, és ha a rendőrök elviszik a férjét, ő megy vele”.

5) Az illetékes rendőrkapitányság közrendvédelmi és határrendészeti osztályának vezetője (r. őrnagy) a személyi szabadságot korlátozó intézkedés kivizsgálásáról szóló jelentésében összességében megállapította – azon túl, hogy megismételte a S. N. r. zászlós jelentésében foglaltakat –, hogy a panaszos sérülését S. N. r. zászlós nem szándékosan okozta, hanem az figyelmetlensége során keletkezett, ezért büntetőeljárás megindítása nem indokolt. A jogszerű, ám szakszerűtlen intézkedés miatt javasolta módszertani oktatás keretében az állománynak oktatni a gépkocsival történő előállítás során alkalmazandó eljárásokat és biztonsági rendszabályokat.

A jelentésben a r. őrnagy kitért arra is, hogy panaszost 2011. szeptember 4-én 0 óra 30 perckor szállították el orvosi vizsgálatra, ahol felületi sérülést állapított meg az orvos a panaszos bal lábszárán. A panaszost a kivizsgálás során a r. őrnagy meghallgatni nem tudta.

6) Az illetékes rendőrkapitányság közrendvédelmi és határrendészeti osztály vezetőjének parancsnoki kivizsgálásáról készített összefoglaló jelentése az esemény leírása után a következő megállapításokat tartalmazza.

Egyrésztől megállapítást nyert, hogy az események időben nagyon gyorsan követték egymást (a panaszos férjének gépjárműben való elhelyezése, a panaszos megjelenése és a szolgálati gépkocsi megrúgása), ezért a rendőröknek esélye sem volt arra, hogy a kialakult helyzetben a panaszos férje által a rendőrségi gépjárműben elkövetett rongálást megakadályozzák. Megállapításra került továbbá az, hogy a kényszerítő eszközök használatára figyelmeztetés nem történt, tekintettel arra, hogy a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztette volna. A figyelmeztetés elmaradása megfelelt a Szolgálati Szabályzat 57. § (1) bekezdésének utolsó fordulatának.

A r. őrnagy megállapította a rendőri intézkedés jog- és szakszerű voltát, amire tekintettel nem javasolta fegyelmi eljárás megindítását a rongálással kapcsolatban.

7) A Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének átirata azt a további információt tartalmazza, hogy a panaszossal és férjével kapcsolatban a Gy. Rendőrkapitányság folytatja le az eljárást garázdaság vétsége és súlyos testi sértés kísérlete bűncselekmények vonatkozásában. A panaszos férjével szemben, hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének elkövetése kérdésében a Megyei Nyomozó Ügyészség a felterjesztett dokumentumok alapján állásfoglalásában nem látta igazolni a fenti bűncselekmény megvalósulását, de a hivatalos személy elleni erőszak megvalósulása egy későbbi időpontban megvizsgálásra kerül.

8) A rendőrség által megküldött, a panaszos előállításáról kiállított igazolás annyi eltérést mutat a panaszos által rendelkezésre bocsátott igazoláshoz képest, hogy a rendőrségi példányon az előállítás kezdő és végső időpontja óra perc pontossággal szerepel. E szerint a panaszos előállítása 2011. szeptember 3-án 20 óra 45 perckor vette kezdetét és 2011. szeptember 4-én 2 óra 20 perckor bocsátották szabadon. A megküldött igazolás másolaton szerepel az eredetivel megegyező, másolatot hitelesítő bélyegző és aláírás.

9) A rendőrség rendelkezésre bocsátotta ezeken túlmenően a háziorvosi ügyelet által kiállított ambuláns naplót – amely megegyezik a panaszos által megküldött dokumentummal –, valamint egy adatlapot, amelyen a befogadással és a szabadítással kapcsolatos adatok szerepelnek.

III.

A Testület a panaszbeadvány alapján vizsgálat tárgyává tette a rendőri intézkedés, az előállítás jogalapját, valamint utóbbi indokoltságát és arányosságát, valamint a kényszerítőeszközök jogszerűségét, és az előállítás során szerzett panaszosi sérülés alapjogsértő voltát. Végül azt is értékelte a Testület, hogy a panaszos megfelelő tájékoztatást kapott-e a panasztétel lehetőségéről.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak – az intézkedés időpontjában hatályos – a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. § (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. §-ának (1) bekezdése szerinti

emberi méltósághoz és az abból levezethető testi épséghez való jogát, továbbá az 55. §-ának (1) bekezdésében biztosított személyes szabadsághoz való jogát.

1) A Testület elsőként az értékelte, hogy milyen jogalap és indok birtokában jelentek meg és kezdeményezetek intézkedést a rendőrség képviselői a sz.-i falunap helyszínénél szolgáló általános iskola udvarán.

Az Rtv. 1. §-a rendőrség feladatáról rendelkezik, amelynek (1) bekezdése szerint mások mellett a közbiztonság és a közrend védelme tartozik a rendőrség feladatkörébe. Ugyanezen törvényhely – intézkedéskor hatályos – (2) bekezdésének 1., 2. és 3. pontja szerint az Rtv.-ben és az Rtv. felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében a rendőrség általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését; szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében; ellátja a közbiztonságra veszélyes egyes eszközök és anyagok előállításával, forgalmazásával és felhasználásával kapcsolatos hatósági feladatokat. Az Rtv. 11. § (1) bekezdése a rendőr feladatainak ellátásáról és az utasítások teljesítésének kötelezettségéről a következőképpen rendelkezik: „A rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.”

Ezen túlmenően az Rtv. 13. § (1) bekezdése a rendőr intézkedési kötelezettségével kapcsolatosan a következőket rögzíti: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. Az intézkedéskor hatályban levő Szolgálati Szabályzat 3. § (1) bekezdése az Rtv. rendelkezéseit egészíti ki. E szerint bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A rendőrségre 2011. szeptember 3-án, az akkor még szolgálaton kívüli T. G. r. százados tett telefonon bejelentést a rendőrkapitányság ügyeletére arról, hogy egy általa ismeretlen férfi ökölrel megütötte a szintén szolgálaton kívül a sz.-i falunapon tartózkodó r. főtörzsőrmester sértettet, úgy hogy az ütés következtében a r. főtörzsőrmester foga kitörött és a szája vérezni kezdett. E tekintetben a panaszbeadvány egybecseng a rendőrségi tájékoztatással, a panaszos elismerte, hogy férje a falunapon összeszólalkozott egy fiatalemberrel, aminek eredményeként férje arcul ütötte a másik férfit. A panaszos úgyszintén beszámolt arról, hogy valaki – egy általa ismertetlen személy – kihívta a rendőrséget.

A Testület megítélése szerint a rendőrségre beérkezett bejelentés alapján felmerült annak a gyanúja, hogy a falunapon bűncselekmény elkövetésére került sor, sőt a bejelentés nyomán további bűncselekmény(ek) elkövetésétől is tartani lehetett. **A Testület álláspontja szerint ezért a telefonon tett fenti bejelentés alapján az esetleges közbiztonságot, közrendet sértő cselekmény(ek) elleni rendőri fellépés érdekében jogszerűen került sor a helyszínré**

kiérkező rendőrök intézkedésére és fellépésére, ami által pedig nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület ezt követően azt értékelte, hogy szükségszerű volt-e a panaszost előállítani az adott körülmények között, avagy a rendőrség dönthetett volna egy kevésbé jogkorlátozó megoldásról.

A panaszos előadta, hogy amikor a rendőrök kiérkeztek a helyszínre célirányosan a férjével kezdtek intézkedésbe, őt közrefogták, a sátorból kirángatták, majd a földre leteperték és megbilincsték, miközben néhányszor „belerúgtak”. A panaszos mindezek láttán kiabálni kezdett, és azt hangoztatta, ha a férjét beviszik, akkor ő is vele kíván menni. A panaszossal ekkor még nem foglalkoztak a rendőrök, majd némi lökdösődés után a panaszos belerúgott egy rendőrségi gépkocsiba. A panasz-kiegészítésben azt fűzte ehhez hozzá a panaszos, hogy az események nagyon gyorsan történtek, a lökdösődés pedig közte és a rendőrök között alakult ki, ő erős felindulásában kiabált a rendőrökkel. Mindeközben rákérdeztek a panaszos személyére, mire azt a választ kapta, „maga marad”. A panaszos ezután rúgott bele a rendőrautóba, mire őt megbilincsték. A panaszos kifejtette azt is, hogy nagyon zaklatott állapotban volt, ennek ellenére tisztában van viselkedése súlyával, ugyanakkor a történetet már nem tudja megváltoztatni.

A panaszos előállításáról való döntés kapcsán a rendőri jelentések egybehangzóan tartalmazzák azt a körülményt – szemben a panaszosi előadással –, hogy a ránézésre is jó fizikumú férj nem volt együttműködő az intézkedés során, ezért vált szükségessé a sátorból való kivezetése, és mivel hozzáállását ez sem változtatta meg, további kényszerítőeszköz alkalmazásáról döntöttek. Ez abban merült ki, hogy a panaszos férjét a tanult fogásokkal a földre vitték, valamint agresszív viselkedésének megtörésére, szökésének és támadásának megakadályozására kezeit hátrabilincsték. A testi kényszer alkalmazásakor T. G. r. százados rálépett a panaszos férjének bal bokájára, hogy megszüntesse a „rúgkapálását”. A panaszos férjét ezután a gépkocsihoz kísérték, oda beültették, miközben a megjelenő panaszos ennek láttán elkezdte lábával rugdosni a szolgálati gépkocsi jobb első sárvédőjét, jobb első ajtaját és kezével ráütött a jobb első ablaküvegre. A rendőröket ezalatt trágár szavakkal illette, közölte, hogy őt is vigyék be, ha férjével ezt teszik, illetve magatartásával a rendőri felszólításra sem hagyott fel. Figyelemmel erre a panaszost bilincs alkalmazásával egy szolgálati gépkocsiba ültették és előállították.

a) Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív sorolja fel az előállítás okait, amelyek közül az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésben (egyedül ebben) az intézkedő rendőrök a konkrét előállítás indokául az Rtv. 33. § (2) bekezdése f) pontjának első fordulatát jelölték meg. Ezzel szemben több rendőri jelentés, valamint a rendőrkapitányság vezetője is arról számolt be, hogy a panaszos előállításának indoka az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján a bűncselekmény elkövetésének gyanúja volt. A konkrét bűncselekményként pedig a garázdaság vétségét jelölik az iratok. Ugyanakkor a panaszos előállításáról kiállított igazoláson az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontját rögzítették, miszerint a hatóság elé kell állítani azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek.

A Testület a megismert körülményekre, valamint a rendőrségi jelentésekre és a panaszos előadására figyelemmel az előállítás indokaként azt értékelte, hogy a panaszos magatartása megfelelő alapot szolgáltatott-e – a tettenérés alapján – a garázdaság, illetve a testi sértés

elkövetésének gyanújára tekintettel a további intézkedéshez. A rendőri iratok és a megismert eset körülményei alapján a Testület az előállítás tényleges indokaként a Rtv. 33. § (1) bekezdés a) (akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek) alapján értékelte a panaszos előállításának jogszerűségét.

Itt szükséges utalni az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) (akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek) szerinti előállítási okokkal kapcsolatban arra, hogy a Testület eddigi gyakorlata szerint a bűncselekményre utaló körülményeket és a gyanú megalapozottságát vizsgálati körébe annak ellenére vonja, hogy magának a bűncselekményi tényállásnak a minősítésére és a büntetőjogi felelősség megállapítására nincs hatásköre.

A Btk. 271. §-ának (1) bekezdése szerint, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el. Egyrésztől szükséges azt vizsgálni, hogy az adott magatartás kihívóan közösségellenes-e, ami a társadalmi szabályok tudatos semmibe vételét jelenti, aktív, nyílt szembeszegülést az általános elvárt magatartásformákkal. Másrésztől erőszakos magatartás tanúsítása szükséges a tényállás kimerítéséhez, ami egyaránt irányulhat személy ellen a sértett testének támadó szándékú érintésével, de dolog ellen is, abban állagsérelmet okozva. Harmadrészt további feltétel, hogy a magatartás alkalmas kell, hogy legyen megbotránkozás vagy riadalom keltésére. Megbotránkozáson a környezet negatív reagálását, míg riadalmon ijedséget, félelmet kell érteni, annak tényleges bekövetkezése nem törvényi feltétel.

A Testületnek mindezek alapján azt kellett mérlegelnie, hogy az előállításhoz szükséges gyanú fennállt-e akkor, amikor a rendőrök a helyszínen intézkedésbe kezdtek. A Testület a kérdésre igenlő választ adott, mégpedig a következők miatt. A felől nincsen kétség – hiszen maga a panaszos is elismerte – hogy a panaszos annak hatására, hogy férjével milyen módon, illetve, hogy egyáltalán rendőri intézkedést kezdeményeztek, nemtetszése jeléül aktívan, jogsértés gyanúját megalapozó módon kezdett viselkedni. Maga a panaszos írja, hogy erős felindulásban kiabálni kezdett a rendőrökkel, majd miután közölték vele, hogy neki maradnia kell, belerúgott a rendőrautóba. A rendőrségi iratok ezzel szinte teljesen azonos információkat rögzítettek, azzal hogy a panaszos rendőri felszólítás ellenére folytatta magatartását, és többször a szolgálati gépkocsiba rúgott, illetve arra ráütött.

Az egybehangzó állítások és az eset összes körülményét, így azon panaszosi utócselekményt is figyelembe véve, hogy a panaszos az előállítás során a rendőrségi gépkocsiból távozni kívánt, a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos magatartása megalapozta az előállításához szükséges mértékű gyanút, ezért a Testület jogszerűnek találta a panaszos előállítását az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján. Megjegyzendő, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdése kötelező jelleggel írja elő a panaszos előállítását, ezért a Testület nem értékelte külön az előállítás arányosságának kérdését.

A Testület álláspontja szerint – a panaszos cselekményének büntetőjogi szempontú minősítése nélkül – a vizsgált esetben az intézkedő rendőrök indokoltan döntöttek a panaszos előállítása mellett, azzal a panaszos személyes szabadsághoz való joga nem sérült.

b) Az Rtv. 33. § (3) bekezdése tartalmazza az előállítás időtartamára vonatkozó rendelkezéseket. Ennek értelmében a személyi szabadság csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozható. Ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja, amennyiben ez indokolt és az előállítás célja még nem valósult meg. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani. Ezen törvényhely alapján tehát jogalappal került volna sor a panaszos 5 óra 35 percen keresztül tartó előállításra. Ugyanakkor értékelni kellett azt, hogy nem tekinthető-e aránytalanul hosszúnak az elvégzett eljárási cselekményekhez képest ezen időtartam.

Rögzítendő, hogy a panaszos által megküldött előállításról szóló igazolás az előállítás óra és perc szerinti kezdő és végső időpontját nem tartalmazza, szemben a rendőrség által rendelkezésre bocsátott irattal. Utóbbi szerint, valamint a rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása alapján rögzítendő, hogy az előállítás 2011. szeptember 3-án 20 óra 45 perctől 2011. szeptember 4-én 02 óra 20 percig tartott. Itt szükséges utalni arra, hogy a panaszos rendelkezésre bocsátotta a férjére vonatkozóan kiállított igazolást is, amely szerint a férfi előállítása 2011. szeptember 3-án 20 óra 45 perctől 2011. szeptember 4-én 01 óra 40 percig tartott.

A rendőrkapitányság vezetője az előállítás során végrehajtott eljárási cselekményekkel összefüggésben a következőkről tájékoztatta a Testületet. Az ügy és a tényállás adatainak pontosítására, a sértett kihallgatására, egy szolgálati gépkocsi bűnügyi szemléjére, és a panaszos férjének gyanúsított kihallgatására került sor, amit 1 óra 26 perctől a panaszos gyanúsítottkénti kihallgatása követett. A panaszost kihallgatása után bűnügyi nyilvántartásba vették. A rendőrségi iratok és a panaszbeadvány tanúsága szerint az előállítás alatt a panaszost elszállították a helyi háziorvosi ügyeletre, ahol az ügyeletes orvos a kiállított ambuláns napló tanúsága szerint 00 óra 49 perckor végezte el a panaszos vizsgálatát.

A fenti eljárási cselekmények végrehajtásához, valamint a panaszos orvosi ügyeletre való elszállításához indokolt volt a panaszos személyi szabadságának mintegy 5 óra 35 percen keresztül történő korlátozása, ezért a Testület álláspontja szerint az előállítás nem tartott aránytalanul és indokolatlanul hosszú ideig.

Szükséges ezen túlmenően megemlíteni a Testület által tapasztalt azon hiányosságot, miszerint a panaszos számára átadott igazoláson előállításnak kezdete és vége óra és perc megjelölésével nem szerepel. Ezzel szemben a rendőrség által a Testület részére megküldött igazolás pontosan tartalmazza mind a kezdő, mind a végső időpontot.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése értelmében az előállított részére az előállítás időtartamáról igazolást kell kiállítani.

Az alakiség megtartása fontos garanciális követelmény, az arra vonatkozó kötelezettség minden esetben fennáll, amely alól nincs jogszabályban rögzített kivételt biztosító rendelkezés sem. Amennyiben a rendőrség megszegi ezt az előírást, az a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog sérelmét eredményezi.

Meg kell jegyezni, hogy számos aggályos kérdést felvet a Testület által a vizsgált esetben tapasztalt ellentét. A kétféle dokumentumból egyértelműen kitűnik az, hogy a panaszos részére kiadott igazolásra az előállításnak sem pontos kezdetét, sem pedig végét nem

rögzítették, míg ezzel ellentétesen ezt a két adatot a rendőrség birtokában levő példány tartalmazza. **A panaszos számára tehát hiányosan adták ki az előállítás időtartalmát igazoló és azt rögzítő dokumentumot, így minden kétség kívül megállapítható az Alkotmány 2. §-ában rögzített jogbiztonság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz való jog sérelme.**

Megjegyzi a Testület, hogy közokiratról lévén szó, annak készítésekor különös figyelmet kell fordítani az alaki és tartalmi feltételek meglétére.

c) A panaszos beadványa kiegészítésében kitért arra, hogy az előállító helyiségben való elhelyezéssel kapcsolatban jogairól sem szóban, sem írásban nem kapott tájékoztatást.

A rendőrség az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről szóló írásos tájékoztatást a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. §-a, valamint a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. pontja alapján köteles megtenni.

A panaszos fenti kifogásaival kapcsolatosan a rendőrség azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy a panaszos előállító helyiségben való elhelyezéssel kapcsolatos jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatást – ami egyébként az előállító helyiségben ki van függesztve – megkapta, amit a 2878/2011 főnyilvántartási számú előállító füzet 16. oldalán aláírásával igazolt. A Testület rendelkezésére bocsátott adatlapon a panaszos aláírásával a következőket igazolta: „A jogaimról és kötelezettségeimről – az általam beszélt és értett nyelven – külön nyomtatványon (mely a befogadó helyiség ajtaján is van függesztve) tájékoztattak. A tájékoztatást megértettem.” **Mindezekre figyelemmel a Testület ezen kérdést illetően a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét nem látta igazoltnak megállapítani.**

d) A panaszos azt is előadta, hogy számára a telefonálási lehetőséget nem biztosították, noha azt kérte és a rendőrségi helyiségben volt is telefonkészülék. A panaszosnak azt mondták a rendőrök, hogy ahhoz, hogy a telefonáláshoz joga legyen, 12 órát kellene benntartózkodnia.

Az értesítésekkel összefüggésben az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ezen törvényhely kötelezően előírja tehát, hogy – az Rtv. 97. §-a h) pontja szerinti – fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A rendőrkapitányság arról tájékoztatta a Testület, hogy a panaszos nem kívánt élni a hozzátartozója, vagy más személy értesítésével kapcsolatos jogával, ugyanakkor a rendőrség ennek bizonyítékaul nem bocsátott a Testület rendelkezésre egyetlen olyan dokumentumot sem, amelyen a panaszos erre vonatkozó, aláírásával ellátott nyilatkozata szerepelt volna.

A fent tapasztalt ellentmondásra tekintettel, amely ellentmondást a Testület a meglévő bizonyítékok alapján feloldani nem tudott, a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem volt megállapítható.

3) A panasz szerint a panaszos előállításához a rendőrök bilincset alkalmaztak, amelynek jogszerűségét az alábbiak szerint vizsgálta a Testület.

A testi kényszerről az Rtv. 47. §-a úgy rendelkezik, hogy: „A rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.” A Szolgálati Szabályzat 59. §-a (1) és (2) bekezdése szerint pedig: „Kényszerítő eszköz alkalmazása feltételeinek fennállása esetén testi kényszert akkor kell alkalmazni, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr felhasználhatja az önvédelmi fogásokat is.”

Az Rtv. 48. §-a tartalmazza a bilincs alkalmazásának lehetséges indokait. Ezen szakasz szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére. A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 60. §-a részletezi. Annak (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt, aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, vagy aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja, akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget. Ugyanezen szakasz (4) bekezdése sorolja fel a bilincselés lehetséges módozatait, amely között a b) pont rögzíti a kezek előre, illetve hátra bilincselését.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, az 57. § (1) bekezdésében rögzíti, hogy a rendőr szolgálata jogszerű teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni, ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után, az arányosság elvének figyelembevételével kényszerítő eszközt alkalmazhat. Ha a figyelmeztetés a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, a kényszerítő eszköz előzetes figyelmeztetés nélkül is alkalmazható. A (2) bekezdés szerint a rendőr a kényszerítő eszköz alkalmazása során a testi épséghez fűződő jogokat köteles tiszteletben tartani, és a testi épséget csak a legszükségesebb mértékben veszélyeztetheti. A kényszerítő eszköz alkalmazását a Szolgálati Szabályzat említett 57. §-ának (3) bekezdése alapján jól hallhatóan, közérthetően és határozott módon meg kell előznie a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, illetve az arra vonatkozó figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A rendőrkapitányság vezetője a panaszos bilincselésének jogalapjaként az Rtv. 48. § b), c) és d) pontját jelölte meg, azaz arra a panaszos ellenszegülésének (agresszív viselkedésének) megtörése, valamint esetleges szökésének és támadásának megelőzése céljából került sor a Szolgálati Szabályzat 60. § (6) bekezdés a) pontja alapján a kezek hátra helyzetbe történő bilincselésével.

Az előállítás jogszerűsége vizsgálatánál levezett indokolás alapján – az ott figyelembe vett körülményekre és a panaszos magatartására tekintettel, amelyet maga a panaszos is elismert – a Testület arra következtetett, hogy megvolt a szükséges jogalap a panaszossal szembeni bilincshasználathoz. A Testület arra is tekintettel volt, hogy miután a panaszost a gépkocsiba

beültették egymaga tartózkodott a gépkocsiban, ahonnan ez idő alatt egy alkalommal meg is próbált kiszállni, illetve nem utolsó sorban maga a panaszosi előadás is több ponton a felfokozott, felzaklatott állapotról számolt be, ahogy azt is maga a panaszos rögzítette, hogy erős felindulásban rúgott bele a szolgálati gépkocsiba. A Testület megítélése szerint a panaszos viselkedése megalapozhatta a rendőrök azon benyomását, hogy a tanúsított magatartással felszólításra fel nem hagyó panaszos a későbbiekben még agresszívabbá válhat.

Megállapítható ezért, hogy a panaszossal szemben a megfelelő jogalap birtokában alkalmaztak bilincset az eljáró rendőrök, ami a Testület álláspontja szerint az arányosság követelményének is megfelelt, ezáltal pedig nem sérült személyes szabadsághoz és emberi méltósághoz való joga.

4) A panaszos előadta, hogy miután beültették a szolgálati gépkocsiba és egyedül hagyták, a bal oldalon megpróbált kiszállni, de amikor kidugta a lábát, az egyik rendőr rávágta arra a kocsiajtót, amitől zúzódásos sérülései keletkeztek. A panaszos kifejezésre jutatta azon véleményét, miszerint a sebészetre kellett volna őt is elszállítani. A panaszos sérüléseinek igazolásaként megküldte az arról 2011. szeptember 9-én készült fényképeket, amelyeken jól látható a panaszos bal lábszárán két nagyobb és egy kisebb méretű zúzódásos sérülés véraláfutásos nyoma. A képek a bal boka belső oldalán kisebb véraláfutást rögzítenek, valamint ugyanezen lábszár hátsó részén szintén egy, nagyobb méretű véraláfutásos elszíneződés látható.

A rendőrség nem cáfolta azt a tényt, hogy az egyik rendőr rácsukta a panaszos lábára a gépjármű ajtaját, ugyanakkor annak véletlenszerűséről számolt mind az érintett rendőr, mind pedig a parancsnoki kivizsgálás. Az érintett S. N. r. zászlós jelentésében azt rögzítette, hogy észrevette, hogy a panaszos mondani akar neki valamit, de a hangos zene miatt nem hallotta azt, ezért kinyitotta az ajtót. A panaszos kiabálva közölte, hogy nem hajlandó sehova menni, valamint, hogy ki szeretne szállni. Erre r. zászlós megkérte panaszost, hogy húzza vissza a lábát, mert be fogja csukni az ajtót. A panaszos a rendőri kérésnek eleget is tett, de amikor S. N. r. zászlós elkezdte becsukni az ajtót – véleménye szerint – a panaszos ismét kitette a lábát, amit a rendőr nem vett észre. Erre a r. zászlós az ajtót kitarta és a vállánál fogva toltá vissza a panaszost az utastérbe. A parancsnoki kivizsgálás során megállapítást nyert, hogy a panaszos sérülését S. N. r. zászlós nem szándékosan okozta, hanem figyelmetlensége során keletkezett az, ezért büntetőeljárás megindítása nem vált indokolttá. E mellett a kivizsgálás az intézkedést jogszerűnek, ám szakszerűtlennek ítélte.

A panaszos az előállítás alatt jelezte, hogy bal lába megsérült a gépjárműben való elhelyezés során, ezért az ambuláns napló szerint a Cs. Vidéki Háziorvosi Ügyeletre szállították, ahol az ügyeletes orvos megvizsgálta.

A Testületnek egyrészt abban kellett állást foglalnia, hogy alapjogsérelmet okozott-e a r. zászlós cselekményével a panaszosnak, másrészt pedig, hogy a rendőrség megfelelő segítségben és ellátásban részesítette-e a panaszost.

Az első kérdést illetően a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. §-ában foglaltakra, mégpedig, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az arányosság mércéjét rögzítő Rtv. 15. § (1) bekezdése pedig azt mondja ki:

„A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”

Mindezekkel összhangban az Rtv. 17. § (1) bekezdése külön is nevesíti a következőket: „A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

A Testület – azon értékelés elvégzése nélkül, hogy a r. zászló szándékosan vagy gondatlanságból csukta a panaszos lábára ajtót – tekintve, hogy a rendőrség is megállapíthatónak tartotta az intézkedés szakszerűtlenségét, **a panaszos emberi méltóságából levezethető testi épséghez való jogának sérelmét állapította meg.**

Az Rtv. 17. § (2) bekezdése szerint: „A rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére - amint ez lehetséges - segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.”

A panaszos jelezte a rendőrök felé, hogy a gépjárműbe való elhelyezés alatt megsérült a lába, azaz a fenti jogszabályhely alapján fennállt a rendőrök azon kötelezettsége, hogy a panaszos orvosi ellátásáról gondoskodjanak. Tényként rögzíthető, hogy a panaszost elszállították a helyi orvosi ügyeletre, ahol orvos vizsgálta meg, aki a lábszár felületi sérüléseit diagnosztizálta és terápiaként borogatást javasolt.

A Testület arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos orvosi ügyeletre való elszállításával megfelelően eleget tettek az eljáró rendőrök a fenti kötelezettségüknek, ezáltal pedig nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

5) A panaszos sérelmezte, hogy annak ellenére, hogy többször említést tett arról, hogy kifogásolja a rendőri fellépést, mindig csak azt a választ kapta, az más fórumra tartozik. Továbbá azt is tanácsolták neki, hogy ne csináljon ügyet az esetből, mert a panaszos egyedül van, ők pedig négyen voltak. A panaszos az előállításról szóló igazoláson is – amelyet aláírásával ellátott – jelezte, hogy keletkezett panasz az előállítás alatt. Az igazoláson – a panaszos által megküldött példányon is – a Testület megnevezése és elérhetősége szerepel.

Az intézkedéskor hatályban levő Rtv. 20. § (2) bekezdése azt az előírást tartalmazza az intézkedő rendőr számára, hogy az Rtv. V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről. Fontos arra is rámutatni, hogy az Rtv. 92. §-a értelmében az, akinek az intézkedés, az intézkedés elmulasztása vagy a kényszerítő eszköz alkalmazása a jogát vagy jogos érdekét sértette, illetve érintette választása szerint panasszal fordulhat a Testülethez avagy az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

A rendőrség azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy a panaszos jelezte, hogy az intézkedéssel szemben panasszal kíván élni, de úgy nyilatkozott, hogy azt nem az intézkedést foganatosító rendőri szervnél, hanem máshol szeretné előterjeszteni.

A Testületnek a nyilatkozatok között meghúzódo ellentét feloldására a birtokában levő bizonyítékok alapján nem volt módja, ezért a panasztétel lehetőségét illető megfelelő tájékoztatás kérdésében nem tudott megnyugtatóan állást foglalni és a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét megállapítani.

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a vizsgált ügyben az egyes sérelmek – maga az intézkedés, az előállítás ténye és időtartama, a bilincsalkalmazás, illetve az orvosi segítségnyújtás és a panasztétel lehetőségéről való tájékoztatás – kapcsán alapjogsérelem egyrésztől nem történt, másrésztől az nem volt megállapítható. Sérült ugyanakkor az előállítás indokáról és időtartamáról kiállított igazolás hiányosságai miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, valamint a rendőri intézkedés során okozott sérülés miatt a testi épséghez való joga. A Testület álláspontja szerint a megállapított jogsérelmek mértéke – különösen az okozott sérülés révén – eléri azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet, megállapító állásfoglalását megalapozza, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – a Testület az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2012. május 23.

Dr. Juhász Imre
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Párhuzamos indokolás

a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos 2011. szeptember 9-én előterjesztett panaszja tárgyában 181/2012. (V. 23.) számon hozott állásfoglalásához

Egyetértek a Testület állásfoglalásának rendelkező részében foglaltakkal, miszerint az ügyben súlyos alapjogsértés történt.

A Testület többségével összhangban én is úgy gondolom, hogy az előállítás indokáról és időtartamáról kiállított igazolás hiányosságai miatt csorbult a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, a rendőri intézkedés során okozott sérülés miatt pedig a testi épséghez való joga, úgy gondolom ugyanakkor, hogy a hozzátartozó értesítése kapcsán a Testületnek további információkat kellett volna beszerezni a megalapozott döntés meghozatalához.

A panaszos azt állította, számára a telefonálási lehetőséget nem biztosították, noha azt kérte, és a rendőrségi helyiségben volt is telefonkészülék. A panaszosnak – állítása szerint – azt mondták a rendőrök, hogy ahhoz, hogy a telefonáláshoz joga legyen, 12 órát kellene benntartózkodnia. Ezzel szemben a rendőrkapitányság arról tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszos nem kívánt élni a hozzátartozója, vagy más személy értesítésével kapcsolatos jogával, ugyanakkor a rendőrség ennek bizonyítékául nem bocsátott a Testület rendelkezésre egyetlen olyan dokumentumot sem, amelyen a panaszos erre vonatkozó, aláírásával ellátott nyilatkozata szerepelt volna. A Testület ennek alapján úgy ítélte meg, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme az ellentmondás feloldhatatlansága miatt nem állapítható meg.

Álláspontom szerint erre a következtetésre csak akkor lehetett volna jutni, ha a Testület előbb tisztázza, van-e olyan belső rendőrségi norma, amelyik kötelező jelleggel előírja az előállítottak által a kiértesítésre vonatkozóan tett nyilatkozat írásbeli dokumentációját. A legtöbb rendőrségi objektumban ugyanis rendszeresítve van olyan, az előállított által aláírandó formanyomtatvány, amely kifejezetten tartalmaz a kiértesítendő személy kilétére és elérhetőségére irányuló kérdést, az pedig tisztázást igényelt volna, hogy ez központi utasítás eredménye-e, vagy a rendőri szervek maguk döntenek el, hogy az előállítással kapcsolatban milyen dokumentációt használnak.

Amennyiben van az írásbeli nyilatkoztatást előíró belső rendőrségi norma, úgy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nyilvánvalóan sérült azáltal, hogy őt nem ilyen módon nyilatkoztatták a kiértesítésről, ha nincsen, akkor a Testület következtetése elfogadható. Ennek tisztázása azonban az állásfoglalás meghozatala előtt mindenképpen szükséges lett volna.

Budapest, 2012. május 23.

dr. Kádár András Kristóf
testületi tag